

แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการเพลงลูกทุ่ง		
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย วิชาภาษาไทย ท๓๒๑๐๑	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	
เรื่อง วัฒนธรรมและภาษา	เวลา	๑๐ ชั่วโมง
เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรม	เวลา	๒ ชั่วโมง

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมของชนต่างหมู่ต่างเหล่าแตกต่างกันไปด้วยเหตุananการ อาทิ ที่ตั้ง ภูมิอากาศ ความอุดมสมบูรณ์หรือความแร้นแค้น กลุ่มชนแวดล้อมและนักปราชญ์หรือประมุขของกลุ่มชน

มาตรฐาน ท ๔.๑	เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
มาตรฐาน ท ๕.๑	เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนอธิบายถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนบอกที่มาของความหลากหลายของวัฒนธรรมได้

สาระการเรียนรู้

๑. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหลากหลายของวัฒนธรรม
๒. การอภิปรายถึงที่มาของประเพณีในท้องถิ่นของตนเอง
๓. การอภิปรายวัฒนธรรมจากเพลงลูกทุ่งที่ได้ฟัง

การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ครูให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาความหลากหลายของวัฒนธรรมจากเพลงที่ครูกำหนดให้ ฟัง ๔ เพลง ได้แก่ เพลงล่องแม่ปิงของ สุนทรี เวชานนท์ เพลงอีสานบ้านเฮาของ เทพพร เพชรอุบล เพลงแสนหวีเหว็ดของ สาลิกา กิ่งทอง และเพลงสาวงามเมืองพิจิตร ของสดีโส ร่มโพธิ์ทอง พร้อมแจกเนื้อเพลง

ขั้นที่ ๒ ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นในแต่ละเพลงที่ตนเองได้ฟัง เพื่อนในห้องเรียนร่วมอภิปรายในวัฒนธรรมของแต่ละเพลง

ขั้นที่ ๓ ครูสรุปความหลากหลายของวัฒนธรรมว่ามาจากที่ตั้ง ภูมิอากาศ ความอุดมสมบูรณ์หรือความแห้งแล้ง กลุ่มชนแวดล้อม และนักปราชญ์หรือประมุขของกลุ่มชน พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนนำเสนอเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้วัฒนธรรมเกิดความหลากหลายได้อีก นักเรียนบันทึกความหลากหลายของวัฒนธรรมลงสมุด

ขั้นที่ ๔ ครูให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาประเพณีในท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มละ ๑ ประเพณีว่ามีที่มาอย่างไรจึงเกิดประเพณีนั้นๆ แล้ว ส่งตัวแทนนำเสนอหน้าห้องเรียน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้ / บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
๑	รูปภาพเกี่ยวกับประเพณีต่างๆ	นักเรียนศึกษาเรื่องความหลากหลายของวัฒนธรรม	ครูจัดเตรียม
๒	หนังสือเรียน หลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารชั้น ม.๕	นักเรียนอ่านเรื่องความหลากหลายของวัฒนธรรม	ครูจัดหา
๓	แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม	ประเมินผลงานกลุ่ม	ครูจัดทำ
๔	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม	ครูจัดทำ
๕	เนื้อเพลงล่องแม่ปิง ของสุนทรี เวชานนท์ เนื้อเพลงอีสานบ้านเฮา ของเทพพร เพชรอุบล เนื้อเพลงแสนหวังเหว็ดของสาริกา กิ่งทองและเนื้อเพลงสาวงาม เมืองพิจิตรของสไตส์ ร่มโพธิ์ทอง	นักเรียนร่วมกันพิจารณาความหลากหลายของวัฒนธรรมจากเพลง	ครูจัดทำ

วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เกณฑ์การประเมิน
๑. สังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล และแบบประเมินผลงาน	นักเรียนอธิบายถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง	๑๖ = ดีมาก ๑๓ - ๑๕ = ดี ๑๐ - ๑๔ = พอใช้ ต่ำกว่า ๑๐ = ปรับปรุง
๒. นักเรียนนำเสนอผลงาน	แบบประเมินรายกลุ่ม	นักเรียนบอกที่มาของความหลากหลายของวัฒนธรรมได้	๘ - ๑๐ = ดีมาก ๖ - ๗ = ดี ๕ = พอใช้ ต่ำกว่า ๕ = ปรับปรุง
๓. การเขียนบันทึกความรู้	แบบประเมินการเขียนบันทึก	นักเรียนบอกที่มาของความหลากหลายของวัฒนธรรมได้	๘ - ๑๐ = ดีมาก ๖ - ๗ = ดี ๕ = พอใช้ ต่ำกว่า ๕ = ปรับปรุง

กิจกรรมเสนอแนะ

ในการสอนแสดงความคิดเห็น ควรให้เด็กนักเรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติทุกคน เปิดโอกาสให้นักเรียนนำเสนอบทเพลงที่สามารถอธิบายที่มาของความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ อาจเป็นผลงานกลุ่มเช่น ชาวไทยที่อยู่ติดชายแดนกัมพูชาก็จะมีเพลงทำนองกันตรึม เพลงที่แสดงภาษาถิ่น เพลงที่แสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทย เป็นต้น

บันทึกผลหลังกระบวนการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (เก่ง ดี มีสุข)

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายสมศักดิ์ พระแท่น)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

วันที่ เดือน..... พ.ศ. ๒๕๕๗

แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม

รายการตรวจและให้คะแนน

๑. การนำเสนอผลงาน
๒. ความสามัคคีของสมาชิกภายในกลุ่ม
๓. การแสดงบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม	รายการตรวจให้คะแนน					รวม ๓๐	ผลการ ประเมิน
ข้อที่	๑	๒	๓				
คะแนน	๑๐	๑๐	๑๐				
กลุ่มที่ ๑							
กลุ่มที่ ๒							
กลุ่มที่ ๓							
กลุ่มที่ ๔							
กลุ่มที่ ๕							

ความหมายระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๖ - ๓๐ = ๒

๑ หมายถึง พอใช้ ๒๐ - ๒๕ = ๑

๐ หมายถึง ปรับปรุง ๐ - ๑๙ = ๐

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสมศักดิ์ พระแท่น)

แบบประเมินการตรวจผลงานรายกลุ่ม

รายการตรวจและให้คะแนน

๑. การสรุปความคิดจากรูปภาพประเพณีไทย
๒. การนำเสนอผลงาน
๓. การตั้งคำถาม
๔. การเขียนบันทึกความรู้

ชื่อกลุ่ม	รายการตรวจให้คะแนน					รวม ๓๐	ผลการ ประเมิน
ข้อที่	๑	๒	๓	๔			
คะแนน	๕	๑๐	๕	๑๐			
กลุ่มที่ ๑							
กลุ่มที่ ๒							
กลุ่มที่ ๓							
กลุ่มที่ ๔							
กลุ่มที่ ๕							

ความหมายระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๖ - ๓๐ = ๒

๑ หมายถึง พอใช้ ๒๐ - ๒๕ = ๑

๐ หมายถึง ปรับปรุง ๐ - ๑๙ = ๐

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(นายสมศักดิ์ พระแท่น)

เนื้อเพลง ล่องแม่ปิง ของสุนทรี เวชานนท์

ดอกบัวตองนั้นบานอยู่บนยอดดอย	ดอกเอื้องสามปอย บ่เกยเบ่งบานบนลานพื้นดิน
ไม้ใหญ่ไพรสูง นกยูงมาอยู่กิน	เสียงซึ้งสะล้อ..จ้อยซอเสียงพิน
คู่กับแดนดินของเวียงเจียงใหม่	สาวเจ้าควรภูมิใจ บ่ลืมนะเฮาลูกแม่ระมิงค์
คนงามงามต้องงามคู่ความเด่นดี	ต้องฮักศักดิ์ศรีของกุลสตรีแม่ญาแม่ญิง
เยือกเย็นสดใส..เหมือนน้ำแม่ปิง	มันคงจริงใจ ฮักใครฮักจริง
สาวเอยสาวเวียงพิงค์ สาวเครือฟ้าเคยชมชาน	อีกแม่สาวบัวบาน นั่นคือนิทานสอนใจ

เพลงนี้ซัดให้เห็นที่ตั้งและความอุดมสมบูรณ์ของภาคเหนือ อันอุดมไปด้วยป่าเขาลำเนาไพร แม่น้ำลำธารไหลเย็น ผุงสัตว์นานาชนิดที่อาศัยอยู่ในป่า สร้างความหลากหลายของวัฒนธรรม ดนตรีพื้นเมืองหลายชั้น อาทิ สะล้อ ซอ ซึง พิน ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจคนในภาคเหนือให้เยือกเย็น อ่อนโยนถ่ายทอดออกทางสำเนียงพูด สำนวนภาษา การอบรมสั่งสอนลูกหลานให้ดำรงอยู่ในความเป็นกุลสตรี เชื่อมมั่นในคุณความดี มีศักดิ์ศรี ยึดมั่นในคำสอนของปู่ย่าตายาย บรรพบุรุษเพื่อชีวิตจะดีขึ้น ไม่พลาตพลั่งดังนิทานพื้นบ้าน เรื่องสาวเครือฟ้า

ทุ่งบัวตองบนยอดดอย

ทะเลหมอก คลอเคลียกับยอดดอย

ความอุดมสมบูรณ์ของแมกไม้สายธาร

แม่น้ำปิง

สะล้อ พินเพียะ ดนตรีพื้นเมือง

เนื้อเพลง แสนหวังเหว็ด ของ สาลิกา กิ่งทอง

หนุ่มเอ๋ย หนุ่มเมืองนคร	ต้องเฝ้าอาวรณ์ หวังเหว็ด หวังเหว็ด.
ทราบข่าว ว่าแม่บังอร	อยู่เมืองนคร บ้านเกิด บ้านเกิด.
วันก่อน เห็นดวง ลีเก	โดนยาเสน่ห์ เลยหนี เติลิด.
ลีเก ทั้งขว้างห่างเจ้า. ลีเก ทั้งขว้างห่างเจ้า. ไปพบแม่เล่า อุยนำหวังเหว็ด	
ทราบข่าว ว่าไปเมืองกรุง	ไอ้หนุ่มบ้านทุ่ง ก็แสนหวังเหว็ด.
จดหมาย ที่บ้านโฉมตรู	เห็นเซนต์ที่อยู่ จากบาร์บิเอร์.
ฝรั่งไป ไทยผ่าน	ดูจรดโดยสาร บริษัท นายเลิศ.
สงสัย แท้ๆ สงสัย แท้ๆ	ลูกใครกันแน่ คอยแลกันเถิด
เห็นรถด่วน ล่องใต้	เห็นเพียงรถไฟ ไฟก็แสน หวังเหว็ด.
เห็นหญิง บนรถด่วน	รูปร่างอ้วนๆ นุ่งมินิ เสกิร์ต.
ส่วนบน โฉมยง	รัดอกยกทรง ดังลูก ระเบิด.
พียืนมองมอง เห็นไม่ใช่. พียืนมองมอง เห็นไม่ใช่. น้ำตาพียไหล ก็เพราะใจมัน หวังเหว็ด	
เก็บรัก ไว้ในอุรา	ถ้าน้องไม่มา พี่จะไม่ ขอเปิด.
รักพี่ มันจริงใจ จะปอง	จะใหญ่ ก็กลับมาเกิด.
ท้อง กับใคร พี่ไม่ว่า	จะรับเป็นบิดา ในเวลาเธอเกิด
รู้ สึกตัวแล้วงามอน รู้ สึกตัวแล้วงามอน รีบกลับเมืองคอน ให้พี่หาย หวังเหว็ด	

เพลงนี้ชี้ชัดให้เห็นในเรื่องของวัฒนธรรมไทยในภาคใต้ โดยเน้นกลุ่มชนแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเส้นห์ซึ่งเป็นเรื่องของชนพื้นเมือง ลิเกก็จะเป็นลิเกชูลูของทางมาเลเซีย หรือการที่มีชาวต่างชาติมาอยู่ในกรุงเทพฯ มากมาย เป็นสภาพสังคมในสมัยนั้น ความทันสมัยในเรื่องสถาบันทั้งจะมา การคมนาคมในสมัยนั้น เส้นทางสายใต้ก็จะใช้รถด่วน หรือรถไฟ

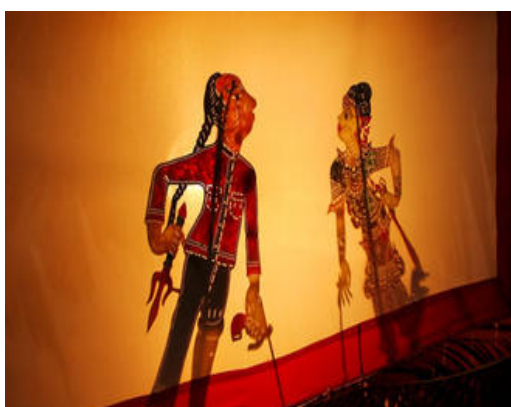
รถด่วน รถไฟ

ลิเกชูลู

การรำนโนราห์

หนังตะลุง

แข่งเรือกอแระ

เนื้อเพลง อีสานบ้านเฮา ของเทพพร เพชรอุบล

หอมดอกผักกระแยง ยามฟ้าแดงคำลงมา แอ็บๆ เขียดจะนา ร้องยามฟ้าอันหนาว
 เขียดโม้เขียดชาคำ เหมือนหมอลำพากันม่วน เมฆดัลอยปั่นป่วน ฝนตกมาสู่อีสาน
 หมูหญ้าตีนกับแก ถูกฝนแลเขียวตระการ ควายทุยเสร็จจากงาน เล็มหญ้าอ่อนตาม
 คันทนา
 รุ่งแจ้งพอฟุ่มพู่ ตื่นเช้าตรู้ออกมา เร่งรุดไถฮุดนา รีบนำฟ้าฟาวนำฝน
 อีสานบ้านของเฮา อาชีพเก่าแต่นานดล เอาหน้าสู้ฟ้าฝน เอ็ดนาไร่ได้เฮาเอ็ดนา
 ไร่ได้เฮา..
 * ม่วน..เอ๊ย..โอ...ม่วนเอยม่วนเสียงกบ ร้องอ๊บบๆ กล่อมลำเนาผักเม็ดผักกะเดา
 ผักกระโดนและผักอีฮีน
 ธรรมชาติแห่งบ้านนา ฝนตกมามีของกิน ฝนแล้งแห้งแผ่นดิน ห้วยบึงหนองแห้ง
 เหือดหาย
 ** มาเด้อมาเอ็ดนา มาเด้อหล้าอย่าเดินอาย นับวันจะกลับกลาย บ่าวสาวไหลเข้า
 เมืองกรุง
 เสียงแคนกล่อมเสียงซุง ตุงล่งตุง แล่นแตรล่งตุงเสียงแคนกล่อมเสียงซอ อ่อนแล้วอ้อ
 อ่อนอีแล้วอ้อ มาเด้อมาช่วยกันก่อ อีสานน้อ...บ้านของเฮา

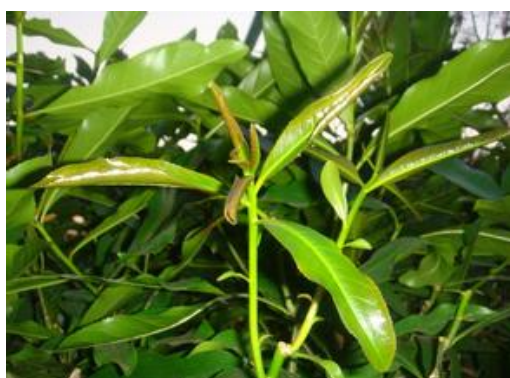
เพลงนี้บรรยายความเป็นธรรมชาติของชาวอีสานที่ผูกพันใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสัตว์พื้นบ้านนานาชนิด เช่น กบ เขียด ตั๊กแกและ ควาย พืชผักพื้นเมือง หลากหลายพันธุ์ อาทิ ดอกผักกระแยง ผักเม็ด ผักกะเดา ผักกระโดนและผักอีฮีน ความอุดมสมบูรณ์และความแร้นแค้นมีผลต่อความเป็นอยู่ของชุมชนเสมอ มีการแสดงที่มีที่มาจากชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอีสาน เช่น ระเบียบวาทะศิลป์ ช้างสวิง มีหมอลำเป็นการแสดงพื้นบ้านที่สร้างความรื่นรมย์ให้กับชุมชน มีเครื่องดนตรีอันประกอบด้วยดนตรีสารพัดอย่าง อาทิ แคน ซอ การทำมาหากินของชาวอีสานก็จะเป็นการทำไร่ ทำนา โดยอาศัยธรรมชาติ

กบ

เขียด

ผักกระโดน

ผักกะเดา

หมอลำ

ระบำเหย่ยไข่มดแดง

เซิ้งสวิง

ประเพณีไหลเรือไฟ

ประเพณีแห่บั้งไฟ

ประเพณีแห่เทียนพรรษา

เนื้อเพลง สาวงามเมืองพิจิตร ของสไต ร่มโพธิ์ทอง

สาวงาม พิจิตรนำพิศ ชวนมอง ไฉ้หนุ่ม วันทองหลงมอง สาว เมืองพิจิตร
เพียงตา สบตาอย่าพา หัวใจ ให้คิด อยากบอก รักเธออยากเจอ ยอดมิตรอยากฝาก ชีวิตอยาก
คิด หมายถึง

ผิวเรือง เหลืองผ่องดังทอง มาเจอ งานวัด แข่งเรือท่าหลวง เหมือนดวง มาต้อง
น้องยื่น ดูเรืออยู่เหนือ ตลิ่ง ริมคลอง แอบรัก โฉมตรูแอบดู แอบมองไฉ้หนุ่ม วันทองตามซัด
ติดคอก

งานวัด ทำหลวงบรวงสรวง พ่อ เพชร แล้งหน้า นาเสรีจุกใคร จะไปสู่ขอ
 ทำนา หาทุนบนบาน ฟุ้งบุญหลวงพ่อ ข่ายข้าว ในนาเก็บหา เงินพอจะขอ แต่งงาน กับน้อง
 สาวงาม พิจิตรอดีต ชาละวัน เธอลูก ใครกันเล่าจะ แม่จันทร์ แสงส่อง
 หรือเป็น เชื้อชาติทายาท ตะเภาทองอยากเป็น ตระเข้ว่ายเร็ว คาบน้องพากลับ วังทองเกล้าคลอ
 แขนบนอน

วัฒนธรรมที่มีอยู่ในเพลง สาวงามเมืองพิจิตร

ประเพณีแข่งเรือยาว การแข่งขันเรือของชาวบ้านในสมัยก่อนมีจุดมุ่งหมาย เพื่อเป็น
 การทำบุญ ทำกุศล คือ ชาวบ้านจะเล่นกันในเทศกาลทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ซึ่งจะอยู่ในเดือน ๑๐-
 ๑๒ ซึ่งระยะนี้จะเป็นช่วงฤดูน้ำมาก ชาวบ้านที่อยู่ตามที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำจะใช้เรือเป็นพาหนะ

ความเชื่อเรื่อง ดวง บุษเพสันนิวาสน บุษเพสันนิวาสนจึงฝังลงไปในความเชื่อของคนไทย
 เหมารวมกันไปว่า เป็นเรื่องของการที่คนสองคนนั้นได้เคยอยู่ร่วมกันในอดีตชาติ จนส่งผลให้ได้มา
 เป็นคู่ครองกันในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่จะคิดว่าต้องเคยอยู่ร่วมกันในฐานะสามีภรรยาเท่านั้นแต่ใน
 เชิงลึกนั้น แท้ที่จริงแล้ว ความหมายของบุษเพสันนิวาสนี้ซับซ้อนมากกว่านั้นเยอะ เพราะยังกิน
 ความหมายเข้าไปถึง การที่คนทั้งคู่อาจจะได้อยู่ร่วมกันในฐานะอื่นก็ได้ เช่น พี่กับน้อง พ่อกับลูก แม่
 กับลูก เพื่อนกับเพื่อน ศิษย์กับอาจารย์ บ่าวกับเจ้านาย หรือในบางคู่ถึงขั้นเคยเป็นศัตรูคู่อาฆาตกัน
 เลยก็มี เป็นเจ้ากรรมนายเวรซึ่งกันและกัน หรือคนที่เคยทำกรรมร่วมกันมาแต่อดีตชาติ

ความเชื่อเรื่องการบวงสรวง “พิธีบวงสรวง” ก็เป็นอีกอย่างที่เราหาไม่ได้ ด้วยเชื่อกันว่า
 เป็นการแจ้งให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์รับรู้ว่ากำลังจะทำอะไร ขณะเดียวกันก็เป็นการขอพรให้ประสบ
 ความสำเร็จ รวมทั้งยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานไปด้วยพิธีบวงสรวงนั้นโดยปกติ
 จะมีพรหมณ์เป็นผู้ทำหน้าที่ในส่วนของไหว้ส่วนใหญ่จะเป็นบายศรีปากชาม มะพร้าวอ่อน กล้วย

น้ำว่า อ้อย หัวหมู เป็ด ไก่ ปู กุ้งปลานมเนยถั่ววุ้นที่ใช้สำหรับบูชาครูทั่วไป **"วีระพงษ์ โพธิ์จิตติ"** ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับด้านนี้มานานกว่า 10 ปี ก่อนเริ่มรับงานจริงเมื่อปี 2547 บอกว่า ในความเห็นของเขาการบวงสรวงคือการระลึกคุณความดีของครูบาอาจารย์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้เราอ่อนน้อมและกตัญญูต่อสิ่งเหล่านั้นมากกว่าที่จะเป็นการนำของมาตั้งแล้วไหว้ขอร้องถึงกระนั้นแล้ว ที่ทำกันหลายคนก็มักจะมีการขอติดปลายนมในเรื่องความสำเร็จความนิยมและความแคล้วคลาดเป็นหลัก อย่างไรก็ตามแต่ละค่ายที่ทำยังมีรายละเอียดพิเศษในการทำพิธีนี้แตกต่างกันไปแล้วแต่ว่าใคร "ถือเคล็ด" อย่างไร

ประเพณีการแต่งงาน การแต่งงานแบบไทย พิธีการแต่งงานตามธรรมเนียมไทย **การแต่งงาน** เกิดขึ้นหลังจากที่ฝ่ายชายและหญิงเกิดความรักใคร่ชอบพอกันในเวลาอันสมควร เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงปลงใจที่จะใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ฝ่ายชายจะบอกกับพ่อแม่ ให้ทราบเพื่อให้จัดการผู้ใหญ่มาทาบถามสู่ขอฝ่ายหญิงจากพ่อแม่ของฝ่ายหญิง

วรรณคดีไทย เรื่อง ไกรทอง มีเรื่องย่อดังนี้กาลครั้งหนึ่ง มีถ้ำทองเป็นที่อยู่ของจระเข้ ในถ้ำมีลูกแก้ววิเศษที่ส่องแสงดูเวลากลางวัน จระเข้ทุกตัวที่เข้ามาในถ้ำจะกลายเป็นมนุษย์ มีท้าวรำไพ เป็นจระเข้เผ่าผู้ทรงศีล ไม่กินเนื้อมนุษย์และสัตว์ มีบุตรชื่อ ท้าวโคจร และท้าวโคจรมีบุตรชื่อ ชาละวัน วันหนึ่ง ท้าวโคจร เกิดทะเลาะวิวาทกับท้าวแสนตาและพญาพันวัง จระเข้ทั้งสามต่อสู้เพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ สุดท้ายทั้งสามก็จบชีวิตลงจากบาดแผลที่เกิดจากการสู้รบกัน

หลังจากนั้น พญาชาละวัน บุตรของท้าวโคจร ก็ได้ขึ้นเป็นผู้ปกครองถ้ำบาดาลโดยไม่ไคร่กล้าทำทลายอำนาจ และได้จระเข้สาวสองตัวเป็นเมียคือ วิมาลา กับ เลื่อมลายวรรณ ด้วยความลุ่มหลงในอำนาจ ชาละวันจึงมีนิสัยดุร้ายต้องการกินเนื้อมนุษย์ และไม่รักษาศีลเหมือนท้าวรำไพผู้เป็นปู่แต่อย่างใด เพราะถือว่าตนเป็นผู้ปกครองถ้ำ มีอำนาจอยากจะทำอะไรก็ได้ ณ เมือง **พิจิตร** มีพี่น้องคู่หนึ่ง ชื่อนางตะเภาแก้ว ผู้พี่ และนางตะเภาทอง ผู้น้อง ทั้งสองเป็นบุตร **เศรษฐี** วันหนึ่งทั้ง 2 ลงไปเล่นน้ำในคลองที่ทำน้ำหน้าบ้าน กับบ่าวไพร่ด้วยความสนุกสนานอีกหลายคน ในเวลานั้นเจ้าชาละวัน ซึ่งกลายร่างเป็น **จระเข้** ยักษ์นิสัยอันธพาล ได้ออกจากถ้ำอาละวาดล่าหา **มนุษย์** เป็น **เหยื่อ** สร้างความวุ่นวายไปทั่วเมือง และได้ว่ายน้ำผ่านมาเห็นตะเภาทองที่แม่น้ำหน้าบ้านท่านเศรษฐี ก็เกิดความลุ่มหลงทันทีจึงคาบนางแล้วดำดิ่งไปยังถ้ำทองด้วยความเหิมลำพอง เมื่อนางตะเภาทองฟื้นขึ้นมา ก็ตกตะลึงในความสวยของถ้ำ และได้เห็นพญาชาละวัน ซึ่งกลายร่างเป็นชายรูปงาม เจ้าชาละวันก็เกี้ยวพาราสีแต่นางไม่สนใจ ชาละวันจึงใช้เวทมนตร์สะกดให้นางหลงรักและยอมเป็นภรรยา เมียของชาละวันคือ วิมาลา และเลื่อมลายวรรณ เห็นก็ไม่พอใจและหึงหวงแต่ก็ห้ามสามีไม่ได้ ท่านเศรษฐีเสียใจมาก จึงประกาศไปว่าใครที่พบศพนางตะเภาทอง และสามารถปราบจระเข้ตัวนี้ได้จะมอบสมบัติของตนเองให้ครึ่งหนึ่ง และจะให้แต่งงานกับนางตะเภาแก้ว..และแล้วก็ได้ **ไกรทอง** หนุ่มรูปหล่อจากเมืองนนทบุรี ซึ่งได้ร่ำเรียนวิชาการปราบจระเข้จาก **อาจารย์คง** จนมีความเก่งกล้า ฤทธิ์อาคมแกร่ง ได้รับอาสา

มาปราบเจ้าชาละวัน ก่อนพบเจอเหตุร้าย เจ้าชาละวันได้นอนฝันว่า มีไฟลุกไหม้และน้ำท่วม ทะลักเข้าถ้ำ เกิดแผ่นดินไหวแปรปรวน ทันใดนั้น! ปรากฏร่างเทวดาผืนคอชาละวันชาติกระเด็น จึงได้นำความฝันไปบอกกล่าวกับปู่ท้าวรำไพ เพราะเหตุการณ์ในความฝันเป็นลางร้าย เจ้าชาละวันต้องจำศีลในถ้ำ 7 วัน ถ้าออกไปนอกถ้ำจะพบภัยพิบัติถึงชีวิต วิมาลาจึงรับสั่งให้บริวารจะเข้ คาบก้อนหินมาปิดปากถ้ำเอาไว้ เพื่อไม่ให้มนุษย์เข้ามาในถ้ำได้..รุ่งเช้าไกรทองเริ่มตั้งพิธี บวงสรวงพร้อมทอ้งคาถา ทำให้เจ้าชาละวันเกิดอาการร้อนลุ่ม วิมาลาได้แต่คอยปลอบใจให้ชาละวันอดทนเข้าไว้ แต่สุดท้ายชาละวันก็ต้องออกจากถ้ำ แปรกายเป็นจะเข้ขึ้นมาบนผิวน้ำเพื่อต่อสู้กับไกรทอง การต่อสู้ของคนกับจะเข้จึงเริ่มขึ้นไกรทองกระโดดขึ้นบนหลังจะเข้ชาละวันอย่างรวดเร็วและแทงด้วยหอกสัตตโลหะ ทำให้อาคมของเขี้ยวเพชรเสื่อม หอกอาคมได้ทิ่มแทงชาละวันจนบาดเจ็บสาหัส และมันได้รับหนีกกลับไปถ้ำทองทันที

แต่ไกรทองก็ใช้เทียนระเบิดน้ำเปิดทางน้ำ ตามลงไปถ้ำทันที วิมาลาและเลื่อมลายวรรณต้องการของร้องให้ปู่ท้าวรำไพช่วย แต่ท้าวรำไพก็ไม่สามารถช่วยได้ เมื่อมาถึงถ้ำไกรทองได้พบกับ วิมาลา ด้วยความเจ้าชู้จึงเกี้ยวพาราสีจนนางใจอ่อนยอมเป็นขู้ จนนางตกใจวิ่งหนีเข้าถ้ำ ไกรทองจึงตามนางไป ส่วนชาละวันที่นอนบาดเจ็บอยู่ก็รีบออกมาจากที่ซ่อนตัวและได้ต่อสู้กับไกรทองต่อในถ้ำ จนเจ้าชาละวันสู้ไม่ไหวในที่สุดก็พลาดเสียท่าถูกแทงจนสิ้นใจตายตรงนั้น (บางสำนวนก็บอกว่า เจ้าชาละวันถูกหอกอาคมของไกรทองแทงกลางหลัง แล้วร่างก็เปลี่ยนเป็นจะเข้ยักษ์นอนตายอยู่กลางถ้ำทอง) และไกรทองก็ได้พานางตะเภาทองกลับขึ้นมา เศรษฐีดีใจมากที่ลูกสาวยังไม่ตาย จึงจัดงานแต่งงานให้ไกรทองกับนางตะเภาแก้ว พร้อมมอบสมบัติให้ครึ่งหนึ่ง แถมนางตะเภาทองให้อีกคนใจของไกรทองกลับนึกถึงนางวิมาลา จึงไปหาอยู่กินด้วย โดยทำพิธีทำให้นางยังคงเป็นมนุษย์แม้ออกนอกถ้ำทอง นางตะเภาแก้วและนางตะเภาทอง จับได้ว่า สามีไปมหาสู๋ นางจะเข้จึงไปหาเรื่องกับนางในร่างมนุษย์จนนางวิมาลาทนไม่ไหวกลับ ร่างเป็นจะเข้และไกรทองต้องออกไปห้ามไม่ให้เมียดีกันและอำลาจากนางวิมาลาด้วยใจอาวรณ์ สุดท้ายไกรทองก็ปรับความเข้าใจได้กับทั้งสองฝ่าย ทั้งมนุษย์และจะเข้อยู่อย่างสันติ

วิถีชีวิตไทย เรื่อง การทำนาโดยวิถีธรรมชาติ

บทเพลงลูกทุ่งสามารถถ่ายทอดภาษาที่มีระดับสูงขึ้น ในระดับราชาศัพท์และภาษา
พื้นบ้านแนวภาษาถิ่น เช่น

เนื้อเพลง ลันเกล้าเผ่าไทย ของสายัณห์ สัญญา

ลันเกล้า เผ่าไทย ศูนย์รวมใจคนไทยทั้งชาติ	ขอ อภิวาท เบื้องบาทองค์ ภู-มิพล
ยามใดไพร่ฟ้า ชาวประชายากจน	ทรงห่วง กังวล ตั้งหยาดฝนชะโลมพื้น
หล้า	
ถึงว่าป่าดง พฤษ์ไพรพง ทรงสู้ต้านดัน	ถึงกายหมองหม่น แดดฝนไม่คิดนำพา
ร่วมสุขร่วมทุกข์ ทุกข์หรือสุขมีมา	ทรงแผ่ เมตตา ให้ชาวประชาชื่นใจ
มีขวัญดวงใจ ชาวไทยทั้งผอง	ทอแสงเรืองรอง ผุดผ่องดั่งร่มโพธิ์ใหญ่
พระบารมี เป็นที่ ลือขานนามไกล	ข้าบาท ภูมิไศลลันเกล้าเผ่าไทยแห่ง
วงศ์จักรี	
เหนือยิ่ง สิ่งใด เหนือดวงใจชาวไทยรักยิ่ง	เหมือนเป็นขวัญมีน พักพิงยามทุกข์ภัยมี
ชาวไทยแห่แหนหวง ยิ่งกว่าดวงชีวี	แม้ใครย่ำยีได้ฝ่าธุลี ขอพลีชีพแทน

เพลงนี้เป็นเพลงที่ใช้ภาษาในระดับสูงเพราะเนื้อหาพูดถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ ภาษา
ที่ใช้จึงค่อนข้างประณีต มีคำราชาศัพท์ประกอบตลอดเพลง

เนื้อเพลง สาวนาทาพ่น

ถ้า จะมีแฟน ละตินแบนๆ ฝ่ามือใหญ่ๆ จะได้เอาไว้ ช่วยถอนไร่ ถอน มัน
ถึงหน้าไม้ไผ่ ก็ ไม่ใช่ ของสำคัญ ขอให้ ขยัน ทุกวัน ทุกวัน ฉันก็ นิยม
พวกหุ่นสาวอังก์ ฝ่ามือบางๆ เหมือนทางกล้วย ไข่ ถ้าเลือกเอาไว้
ฉันกลัวเป็นไข้ หัว ลม ผิวกายไม่หายเพราะไม่เคยอาบโคลนตม พวกหนุ่มสังคม ฉันไม่นิยม
เอามาทำพันธุ์

ผอม กระด้าง กระแต้้ง เอวเหมือน มดแดง อย่ามาสะอั่ง จีบฉัน
คนป่าคอนกรีต หน้าซีด เหมือนผิว แมลงวัน ขึ้นเอา มาทำพันธุ์ ฉันกลัวลูกฉัน ปัญญาอ่อน
ถ้า เป็นคนดี ไม่ ต้องมี เงินแสนเงินซัง อีโต้เหินหลัง เล่มเดียวก็รัก แน่ นอน
ร้องเพลงลูกทุ่ง ให้เป็นสักกลอน สองกลอน ไว้ก่ลอม ลูกนอน อีตอนฉันไป ดูยี่ เก

เพลงนี้เป็นเพลงที่ใช้ภาษาไทยทั้งที่เป็นคำไทยแท้และคำภาษาถิ่น เช่น ตีน ฝ่ามือ ทำ
พันธุ์ กระด้างกระแต้้ง สะอั่ง ปัญญาอ่อน อีโต้ กลอนเพลง ยี่เก ถ่ายทอดความรู้สึกของสาว
ชานาที่ต้องการหาคู่ ถ่ายทอดความจริงใจ ความซื่อของคนไทยได้ชัดเจน

เนื้อเพลง ทิ้งห้องไว้หนองหาน

คำๆ แลลง แดดอัสตงกำฝั้งหนองหาน เรือน้อยลอยลำพายผ่านเลียบริม
หนองหาน สกลนคร
หมูนกแซงแซว ส่งเสียงเจื้อยแจ้วจะกลับรังนอน ตะเวนเริ่มเอนแดดอ่อน ใจวิใจวอน
ก่อนใกล้ลิคำ
ตกคำยามใต้ อ้ายกับน้องเคียงสองต้องกาย ใฝ่นอบอกหูข้างซ้าย ถึงสิตายปลื้ม
งามข้า
พร้อมยังเด็ดดอก หญ้าหัวหงอก แซมปอยผมดำ ปากอ้ายบรรยายเพื่อพรำกลืนแก้มอ้า
คำ ชื่นน้ำเหลือหลาย
สองปีกว่าๆ ฟ้าเริ่มมัวทั่วที่หนองหาน วันเดือนปีเปลี่ยนผันผ่าน อ้ายทิ้ง
หนองหาน ปั่นหมาใกล้
เพิ่นทิมเหือนเก่า ไปหลงเขา พักบ้านผู้ใต้ บ่ฮู้ สิภูเอ็นใส ให้ถึงหูอ้ายนั้นไป สกล
คำๆ ยามใต้ อดบ่ไหวแนมไปม่องเก่า โอ้หนอ น้ำตาผู้สาว พังยาวๆ จืดใจ
ของคน
บ่าวหนองหาน หลอกสาวหนองหาน ซ่างโหดเหลือล้น ถิ่มสาวชาวเมืองสกล อยู่กันตน
บ่หลูโตนน้อง

เพลงนี้มีภาษาถิ่นอีสานอยู่ในเพลงหลากหลาย ทั้งในความหมายที่บรรยายธรรมชาติ และบรรยายความรู้สึกของสาวไทยที่ตั้งตารอหนุ่มคนรัก สามารถเรียนรู้การใช้ภาษาถิ่นได้อย่างชัดเจน เช่น แล่ง คือ เย็น ตะเว็น คือ ดวงอาทิตย์ ใจวีใจวอน คือ ใจหาย ยามได้ คือ เมื่อไร ไฟ คือ ใคร อ้าย คือ พี่ เพื่อน คือ เขา ทิม คือ หิ้ง เขา คือ พัก กู คือ เรียก ม่องเก่า คือ ที่เดิม คำบรรยายเพื่อขยายความ เช่น กลิ่นแก้มอำคำ น้ำตาพังยาวๆ เป็นต้น

บทเพลงลูกทุ่งยังแสดงให้เห็นว่าคนไทยสามารถปรับวัฒนธรรมต่างชาติให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมไทยได้แก่

เนื้อเพลง เทพธิดาดอย

มวลเถาว์วัลย์ป่าใบเขียว	คดลดเลี้ยวพันเกี่ยวคบไม้ใหญ่
ฝูงมัจฉาวัยแหวกน้ำใส	วนเวียนไปภายในสายวาริ
มวลบุปผาชาติ ดาษเนินเขางาม	แลสะพรั่งแทรกตามหินทุกก้อนมี
สาวแม้วแจ่มล้ำ แก้มสดสี	กายใจพลีให้ชายเชื้อชาติไทย
ดวงหน้าขาว ผ่องนวลใยไร้ไฟฟ้า	เรือนร่างโสกา สวมเสื้อเขียวปราดเปรี้ยว
ว่องไว	
อ่อนหวานยามเยือกเย็น เช่นจันทร์สาดแสงส่องฟ้าอำไพ	ดุจไฟร้อนแรงแห่ง
แสงอาทิตย์ยามรักเข้าครอบครอง	
สาวเจ้าไม่คิด ที่จะรักชายบ้านเดียวกัน	ทุกลม หายใจยึดมั่นแต่ชายหนุ่มไทยที่เจ้า
หมายปอง รักเขา ล้นใจ	
อันอานุภาพความรัก	แท่นักประจักษ์รักยิ่งใหญ่
มีอำนาจเหนือทุกสิ่งไป	มนต์ดลใจพันผูกสองชีวิต
แม้กับหนุ่มไทยจ๋าชื่นหัวใจ	ดวงฤทัยมีแต่รักที่คงมั่น
ลืมนสิ่งทุกสิ่งเคยผูกพัน ลืมกลางคืน กลางวัน ลืมเวลา	
ลืมนสิ่งทุกสิ่งเคยผูกพัน ลืมกลางคืน กลางวัน ลืมเวลา	

เพลงนี้ ได้ทำนองเพลงจีนมาจากภาพยนตร์จีนที่เข้ามาเผยแพร่ในเมืองไทยก็บ่งบอกว่าคนไทยไม่กีดกันวัฒนธรรมต่างชาติ แต่สามารถปรับทุกอย่างให้เข้ากับความเป็นคนรักสนุกของไทย โดยปรับเรื่องราวเนื้อหาเป็นชีวิตของคนไทยที่เป็นคนไทยบนดอยกับคนไทยพื้นราบ แต่ก็แทรกชีวิตความเป็นธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพรที่เป็นบรรยากาศเหนือของไทย

บทเพลงลูกทุ่งสามารถบ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยได้

เนื้อเพลง เอกลักษณ์ไทย

หลายร้อยปีติด	เอกลักษณ์คนไทยทราบไปทั่วโลก
รอยยิ้มบนหน้าเหมือนตั้งว่าไม่มีทุกข์โศก	คนไทยเหมือนคนมีโชค ถูกโฉลกโลกทุกสมัย
เคารพคนสูงกว่า	และศรัทธาในครูผู้เคยสอนให้
ไม่ทิ้งพ่อแม่ เลี้ยงดูแลให้เกษียณใจ	สิบนิ้วน้อมพนมไหว้ เคารพผู้ใหญ่เป็นอาจินต์
รักในหลวง ห่วงประเทศอยู่ไม่ห่าง	ประเทศไทยตั้งแต่สร้าง มิเคยว่างพระเจ้าแผ่นดิน
เอกลักษณ์นี้ฟ้าประจักษ์และโลกได้ยิน	ว่าไทยในทั้งธานี นทร์ พระเจ้าแผ่นดินคือหัวใจ
ไทยมิเคยเป็นทาส	ให้ต่างชาติมาคอยชี้เหนือชี้ใต้
เอกลักษณ์หนึ่งซึ่งอยู่ในหัวใจคนไทย	เรามีวัดงามใกล้ๆ มีพระสอนให้เราทำดี

เพลงนี้ชื่อเอกลักษณ์ไทยหลายประการ จากรอยยิ้มสยาม การมีสัมมาคารวะ ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การแสดงความเคารพอย่างง่าย ๆ คือการพนมมือไหว้ สิ่งสำคัญที่สุดในความเป็นเอกลักษณ์ไทยคือ ประเทศไทยมี ในหลวงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ พระมหากษัตริย์ไทยมีคุณูปการต่อคนไทยมาตั้งแต่อดีต รักษาบ้านเมืองไว้ให้เรา ดูแลทุกข์สุขของราษฎร ดูแลประเทศรักษาเอกราชมาช้านาน เราคนไทยไม่เคยเป็นทาสใคร สุดท้ายคนไทยมีศาสนาพุทธเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ คนไทยจึงเป็นคนดีทั้งความคิดและการกระทำ

เนื้อเพลง สยามเมืองยิ้ม

จงภูมิใจเกิดที่เกิดเป็นไทย	มิเป็นทาสใคร และมีน้ำใจล้นปรี่
ทั่วโลกกล่าวขาน ขนานนามให้ว่าสยามเมืองยิ้ม	เราควรกระหึ่มถึงความดีงาม
คนเย็นใจชื่อได้ชื่อว่าไทย	ร้อนมาจากไหน ชาติไทยไม่เคยหวงห้าม
ข้ามเขตข้ามโขงถิ่นน้ำขุนมาพึ่งโบญเมืองสยาม	เรายอมรับตามที่ท่านต้องการ
เลื่องชื่อลือนามสยามมีแต่หน้าใจ	ขอเตือนท่านผู้อาศัยอย่าทำอะไรให้ไทยร้าวราน
คนไทยใจชื่อเขาถือแต่โบราณกาล	แค่เพียงข้าวสุกหนึ่งจานใครลืมนึกของท่านนั้น
เนรคุณ	
คนไทยรักชาติและศาสนา	เกิดองค์เจ้าฟ้าผู้ทรงเปี่ยมเมื่อนานบุญ
ถ้าท่านเคารพสิทธิ์ของไทยท่านอยู่ต่อได้อีกนานทน สยามใจบุญ ยังยิ้มเสมอ	

เพลงนี้บอกความเป็นเอกลักษณ์ไทยหลายประการได้แก่ ความไม่กีดกันคนต่างชาติต่างภาษา มีเสรีภาพทางศาสนา มีความรักสงบ มีความพอใจในการประนีประนอม ไม่แบ่งชั้นวรรณะ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และคนไทยรักสนุก